

KIK/37 TARLISKA GÓRNEJ RABY UTRZYMANIE RZEK GÓRSKICH

UTRZYMANIE RZEK W ŚWIETLE PRAWA WODNEGO

PROJEKT WSPÓŁFINANSOWANY PRZEZ SZWAJCARIĘ W RAMACH SZWAJCARSKIEGO PROGRAMU WSPÓŁPRACY Z NOWYMI KRAJAMI CZŁONKOWSKIMI UNII EUROPEJSKIEJ

REGIONALNY ZARZĄD
GOSPODARKI WODNEJ
W KRAKOWIE

USTAWA z dnia 18 lipca 2001 r. Prawo wodne wdraża do systemu prawnego Polski przepisy Ramowej Dyrektywy Wodnej 2000/60/WE z dnia 23.10.2000
Oraz Dyrektywy Powodziowej 2007/60/WE z dnia 26.11.2007

Cele Ramowej Dyrektywy Wodnej to:

- **Poprawa stanu ekosystemów wodnych oraz w odniesieniu do ich potrzeb wodnych ekosystemów lądowych i terenów podmokłych bezpośrednio uzależnionych od ekosystemów wodnych,**
- **Promowanie zrównoważonego korzystania z wód opartego na długoterminowej ochronie dostępnych zasobów wodnych,**
- **Zapewnienie stopniowej redukcji zanieczyszczeń wód powierzchniowych i podziemnych,**
- **Zmniejszenie skutków powodzi i suszy.**

Dyrektywa Powodziowa ustala sposób oceny ryzyka powodziowego i zarządzania nim:

- **Powodzie należą do naturalnych zjawisk, którym nie sposób zapobiec, ale niektóre działania człowieka takie jak zabudowa i wzrost majątku na obszarach zalewowych i obniżanie naturalnego potencjału retencyjnego gleby wskutek użytkowania gruntów oraz zmiany klimatyczne przyczyniają się do zwiększenia prawdopodobieństwa powodzi i zaostrzenia ich negatywnych skutków.**
- **Ograniczenie ryzyka wystąpienia negatywnych skutków powodzi jest możliwe, powinno być koordynowane na poziomie dorzecza,**

RDW:

Art. 38d.11)

1. Celem środowiskowym dla jednolitych części wód powierzchniowych nie wyznaczonych jako sztuczne lub silnie zmienione jest ochrona, poprawa oraz przywracanie stanu jednolitych części wód powierzchniowych, tak aby **osiągnąć dobry stan tych wód.**

2. Celem środowiskowym dla sztucznych i silnie zmienionych jednolitych części wód powierzchniowych jest ochrona tych wód oraz poprawa ich potencjału i stanu, tak aby **osiągnąć dobry potencjał ekologiczny i dobry stan chemiczny** sztucznych i silnie zmienionych jednolitych części **wód powierzchniowych.**

DP:

Art. 88k.

Ochronę ludzi i mienia przed powodzią realizuje się w szczególności przez:

- 1) **kształtowanie zagospodarowania przestrzennego dolin rzecznych lub terenów zalewowych;**
- 2) racjonalne retencjonowanie wód oraz użytkowanie budowli przeciwpowodziowych, a także sterowanie przepływami wód;
- 3) zapewnienie funkcjonowania systemu ostrzegania przed niebezpiecznymi zjawiskami zachodzącymi w atmosferze oraz hydrosferze;
- 4) **zachowanie, tworzenie i odtwarzanie systemów retencji wód;**
- 5) budowę, rozbudowę i **utrzymywanie budowli przeciwpowodziowych;**
- 6) prowadzenie akcji lodołamania.

Art. 9.

1. Ilekroć w ustawie jest mowa o: /.../ 1c) ciekach naturalnych – rozumie się przez to rzeki, strugi, strumienie i potoki oraz inne wody płynące w sposób ciągły lub okresowy, naturalnymi lub uregulowanymi korytami;

☀ *Bez względu na to, czy rzeka ma czy nie ma uregulowanego koryta, jest ciekami naturalnymi*

Art. 9.

1. Ilekroć w ustawie jest mowa o: /.../ 9) potokach górskich – rozumie się przez to cieki naturalne o łącznych poniższych cechach:

a) powierzchnia zlewni jest nie większa niż 180 km²,

b) stosunek przepływu o prawdopodobieństwie wystąpienia 1% do przepływu średniego z wielolecia jest większy niż 120,

c) spadek zwierciadła jest nie mniejszy niż 0,3 %;

Regulacja Rzek Górskich – Wytoczne Projektowania – CBSiPBW Hydroprojekt 1987:

rzeka górska: powierzchnia zlewni > 180 km², Q1% > 50×SSQ, spadek $i > 0,003$,

średnica miarodajna rumowiska $d_m > 15$ mm.

Rozporządzenie Ministra Transportu i Gospodarki Morskiej z dnia 30 maja 2000 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać drogowe obiekty inżynierskie i ich usytuowanie. (Dz. U. z dnia 3 sierpnia 2000 r.) Rzeka podgórska:

1) powierzchnia zlewni większa niż 180 km²,

2) stosunek przepływu maksymalnego rocznego o prawdopodobieństwie przekroczenia równym 1% do przepływu średniego z wielolecia większy niż 50,

3) spadek zwierciadła wody jest nie mniejszy niż 0,0005.

Art. 17.

- 1. Jeżeli śródlądowa woda powierzchniowa płynąca /.../ zajmie trwale, w sposób naturalny, grunt niestanowiący własności właściciela wody, grunt ten staje się własnością właściciela wody.**
- 2. W przypadku, o którym mowa w ust. 1, dotychczasowemu właścicielowi gruntu przysługuje odszkodowanie od właściciela wody na warunkach określonych w ustawie.**

Art. 18.

Wyspy oraz przymuliska powstałe w sposób naturalny na gruntach pokrytych wodami powierzchniowymi stanowią własność właściciela tych gruntów.

Art. 19.

- 1. Starorzecza oraz grunt powstały w wyniku wykonania budowli regulacyjnych pozostają własnością dotychczasowego właściciela wody.**

Art. 21.

- 1. Utrzymywanie wód stanowi obowiązek ich właściciela.**

Art. 22.

- 1. Utrzymywanie śródlądowych wód powierzchniowych oraz morskich wód wewnętrznych polega na zachowaniu lub odtworzeniu stanu ich dna lub brzegów oraz na konserwacji lub remoncie istniejących budowli regulacyjnych w celu zapewnienia swobodnego spływu wód oraz lodów, a także właściwych warunków korzystania z wód.**

Art. 24.

Utrzymywanie śródlądowych wód powierzchniowych /.../ nie może naruszać istniejącego dobrego stanu tych wód oraz warunków wynikających z ochrony wód.

Art. 25.

Zabrania się niszczenia lub uszkodzenia brzegów śródlądowych wód powierzchniowych, tworzących brzeg wody budowli lub murów niebędących urządzeniami wodnymi oraz gruntów pod śródlądowymi wodami powierzchniowymi.

Art. 26.

Do obowiązków właściciela śródlądowych wód powierzchniowych należy:

- 1) zapewnienie utrzymywania w należyтым stanie technicznym koryt cieków naturalnych oraz kanałów, będących w jego władaniu;**
- 2) dbałość o utrzymanie dobrego stanu wód;**
- 3) regulowanie stanu wód lub przepływów w ciekach naturalnych oraz kanałach stosownie do możliwości wynikających ze znajdujących się na nich urządzeń wodnych oraz warunków hydrologicznych;**
- 4) zapewnienie swobodnego spływu wód powodziowych oraz lodów;**
- 5) współdziałanie w odbudowywaniu ekosystemów zdegradowanych przez niewłaściwą eksploatację zasobów wodnych;**
- 6) umożliwienie wykonywania obserwacji i pomiarów hydrologiczno-meteorologicznych oraz hydrogeologicznych.**

 W ramach utrzymania wód przysługują właścicielowi wody czasowe zwolnienia od wymagań prawa Wodnego, ułatwiające utrzymanie wód:

Art. 38i:

2. Nie stanowi czasowego pogorszenia stanu jednolitych części wód tymczasowe wahanie stanu jednolitych części wód, jeżeli jest ono związane z utrzymywaniem wód powierzchniowych /.../ zgodnie z interesem publicznym, o ile stan tych wód jest przywracany bez konieczności prowadzenia działań naprawczych.

Art. 40:

2. Zakazy, o których mowa w ust. 1 pkt 1 i 3 (wprowadzanie do wód odpadów), nie dotyczą wykorzystywania gruzu, mas ziemnych oraz skalnych przy wykonywaniu robót związanych z utrzymywaniem lub regulacją wód.

Art. 124:

Pozwolenie wodnoprawne nie jest wymagane na: /.../

3) wydobywanie kamienia, żwiru, piasku, innych materiałów oraz wycinanie roślin w związku z utrzymywaniem wód, szlaków żeglownych oraz remontem urządzeń wodnych;

4) wykonanie pilnych prac zabezpieczających w okresie powodzi.

Art. 88l.

1. Na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią **zabrania się wykonywania robót oraz czynności utrudniających ochronę przed powodzią lub zwiększających zagrożenie powodziowe, w tym:**

1) wykonywania urządzeń wodnych oraz budowy innych obiektów budowlanych;

2) **sadzenia drzew lub krzewów, z wyjątkiem plantacji wiklinowych na potrzeby regulacji wód oraz **roślinności stanowiącej element zabudowy biologicznej dolin rzecznych lub służącej do wzmocnienia brzegów, obwałowań lub odsypisk;****

 Rozróżnienie pomiędzy utrzymaniem wód a budownictwem wodnym ma istotny wpływ na sposób wykonywania tego pierwszego. Utrzymanie wód może się odbywać bez wszelkich formalności wynikających z Prawa budowlanego oraz z faktu, że budownictwo jest traktowane w szczególny sposób w wielu innych ustawach, w tym związanych z ochroną przyrody i gospodarką przestrzenną. W tym aspekcie warto przytoczyć następujące przepisy Prawa wodnego:

Art. 67:

- 1. Regulacja koryt cieków naturalnych, zwana dalej „regulacją wód”, służy poprawie warunków korzystania z wód i ochronie przeciwpowodziowej.**
- 2. Regulacja wód polega na podejmowaniu przedsięwzięć, których zakres wykracza poza działania związane z utrzymywaniem wód, a w szczególności na kształtowaniu przekroju podłużnego i poprzecznego oraz układu poziomego koryta cieku naturalnego.**
- 3. Regulacja wód powinna zapewnić dynamiczną równowagę koryta cieku naturalnego.**

Art. 122:

- 1. Jeżeli ustawa nie stanowi inaczej, pozwolenie wodnoprawne jest wymagane na:**
- 2) regulację wód oraz zmianę ukształtowania terenu na gruntach przylegających do wód, mającą wpływ na warunki przepływu wody;**
- 3) wykonanie urządzeń wodnych.**

Art. 62:

- 1. Budownictwo wodne polega na wykonywaniu oraz utrzymywaniu urządzeń wodnych.**

Art. 64:

- 1. Utrzymywanie urządzeń wodnych polega na ich eksploatacji, konserwacji oraz remontach w celu zachowania ich funkcji”.**

 Z przepisów Prawa Wodnego wynika, że utrzymanie wód nie jest budownictwem wodnym oraz nie wymaga pozwolenia wodnoprawnego.

Natomiast regulacja wód nie jest utrzymaniem wód w rozumieniu Prawa Wodnego. Tak więc wykonywanie i utrzymywanie budowli regulacyjnych i innych urządzeń wodnych wymaga wypełnienia przepisów Prawa budowlanego i uzyskania pozwolenia wodnoprawnego oraz wszelkich innych pozwoleń dotyczących budownictwa wodnego. Spec-ustawa powodziowa nie wymaga uzyskiwania pozwolenia wodnoprawnego przy usuwaniu szkód powodziowych, jednak nie zwalnia od uzyskania decyzji środowiskowej.

W konsekwencji, możliwość utrzymania wód bez konieczności stosowania się do wymogów innych niż Prawa Wodnego stanowi znaczne ułatwienie zarówno w planowaniu, przedmiarowaniu, jak i wykonawstwie robót i usług utrzymaniowych.

Warunkiem jest unikanie:

- zmian funkcji urządzeń wodnych,
- projektowania i budowania nowych urządzeń wodnych oraz
- regulacji wód.

Rozbiórka, remont lub przebudowa urządzeń wodnych podlega wymogom prawa budowlanego, nawet jeśli potrzeba takiego działania wynika z utrzymania wód.

ZARZĄDZANIE RYZYKIEM POWODZIOWYM POPRZEZ ROZWIĄZANIA LEPSZE ŚRODOWISKOWO WSPÓLNOTY EUROPEJSKIEJ

- **Ochrona gruntów i ich właściwości retencyjnych** – zwiększenie ilości materii organicznej w glebie o 1% pozwala retencjonować o 150 m³/ha więcej wody,
- **Rolnictwo na terenach zalewowych** – zarządzanie rolnictwem w sposób umożliwiający wykorzystanie zalewów dla wspomżenia produkcji,
- **Leśnictwo** – ochrania teren przed osuwiskami, lawinami błotnymi i śnieżnymi, ochrania powierzchnię gruntów przed erozją i pustynnieniem, zmniejsza ryzyko powodzi. W Austrii 19% powierzchni lasów jest przeznaczony wyłącznie do celów ochrony przeciwpowodziowej,
- Naturalne zarządzanie ryzykiem powodziowym – **spowalnianie odpływu poprzez kształtowanie terenów podmokłych**,
- „Zielona infrastruktura” – **wzmocnienie funkcji środowiska dla uzyskania retencji wody i minimalizowania ekstremalnych powodzi, zwalczanie utraty bioróżnorodności poprzez połączenie obszarów o walorach naturalnych**,
- **Propagowanie zintegrowanego zarządzania przestrzennego** poprzez wyznaczanie wielofunkcyjnych stref oraz poprzez włączanie ochrony przyrody do obowiązujących planów i polityk, takich jak naturalne zarządzanie ryzykiem powodzi.

PRAWO WODNE

Akty prawne, strona Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej:

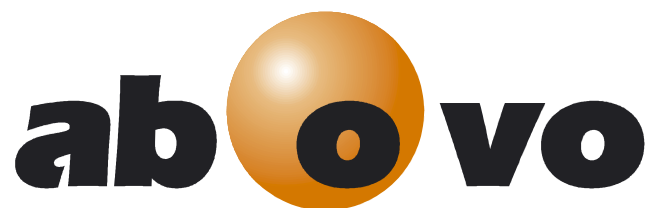
<http://www.kzgw.gov.pl/pl/Akty-prawne.html>

**Dziękujemy za uwagę.
Zapraszamy ponownie.**

PROJEKT WSPÓŁFINANSOWANY PRZEZ SZWAJCARIĘ W RAMACH SZWAJCARSKIEGO
PROGRAMU WSPÓŁPRACY Z NOWYMI KRAJAMI CZŁONKOWSKIMI UNII EUROPEJSKIEJ

PROJEKT WSPÓŁFINANSOWANY PRZEZ STOWARZYSZENIE „AB OVO”

Stowarzyszenie Ab Ovo
30-418 Kraków, ul. Zakopiańska 58
www.tarliskagornejraby.pl

**REGIONALNY ZARZĄD
GOSPODARKI WODNEJ
W KRAKOWIE**